

Storm og ildbrevet

"Storm og ildbrevet" handler om det største vendepunktet i kristendommens historie: Reformasjonen.

Året er 1521, og i Europa herjer religionskrigene. Tolvåringen Storm har vokst opp i farens boktrykkeri i Antwerpen, Belgia. En dag forstår han at faren i all hemmelighet trykker forbudte dokumenter og bøker, blant annet et brev skrevet av den kjente kirkekritikeren Martin Luther. Når myndighetene får greie på dette, blir Storms far arrestert og dømmes til å brenne på bålet.

Storm lykkes med å komme seg unna med Luthers brev, og med byens soldater i hælene må Storm gjøre alt han kan for å redde faren før det er for sent. Han får uventet hjelp av den foreldreløse jenta Marieke, som hjelper han i skjul i byens underjordiske tunneler.

For at elever skal kunne forstå filmens religiøse bakteppe og budskap, er det nyttig at de i forkant av filmvisningen har en viss kunnskap om de mest sentrale prinsipper i kristendommen (syndsforlatelse og Jesus som frelser), Martin Luthers arbeid med å reformere den katolske pavekirken, og religiøse begreper innen katolisismen, som bønn, helgendyrkelse, avlatshandel, skjærsild, helgener, himmel og helvete.

Se filmens trailer [her](#) (med belgisk originaltale, utekstet)

EGNETHET I SKOLEN, LÆREPLANREFERANSER

Klassetrinn: 4.-10. klasse

"Storm og ildbrevet" har fått 9-års aldersgrense. I skolesammenheng, med tanke på filmens formspråk, vil den nok passe best fra 4. til 7. klassetrinn (hovedpersonen selv er 12 år). Med tanke på at filmen tar for seg sentrale deler av europeisk historie generelt og reformasjonen spesielt, på en godt illustrert måte, vil den også kunne egne seg til faglig bruk i ungdomsskolen. Følgende oppgavesamling i dette studieopplegget tar derfor utgangspunkt i grunnskolens siste sju alderstrinn.

Relevante fag

Det faglige arbeidet før og etter visningen av "Storm og ildbrevet" vil kunne bidra til å nå flere av lærerplanens kompetansemål. Her er eksempler:

Norsk

Kompetansemål etter 4., 7. og 10. årstrinn innen hovedtemaene Muntlig kommunikasjon og Språk, litteratur og kultur.

Samfunnsfag

Kompetansemål etter 4., 7. og 10. årstrinn innen hovedtemaene Geografi, Historie og Samfunnskunnskap.

Kunst og håndverk

Kompetansemål etter 4., 7. og 10. årstrinn innen hovedtemaet Visuell kommunikasjon.

Kristendom, religion, livssyn og etikk

Kompetansemål etter 4. 7. og 10. årstrinn innen hovedtemaene Kristendom og Filosofi og etikk.

Les mer på udir.no/finn-lareplan

OPPGAVESAMLING

Opgavene under kommer ikke i en bestemt rekkefølge. Disse kan ulike faglærere og elever selv velge blant for å rette fagutbyttet dit man ønsker. Merk: Det er ikke tenkt at det skal jobbes med samtlige oppgaver. Hver enkelt lærer må gjerne, med utgangspunkt i egen elevgruppe, vurdere (og eventuelt korrigere) de ulike oppgavers vanskelighetsnivå og formuleringer. Velg også selv om besvarelsene skal skje skriftlig eller muntlig, og hvorvidt elevene skal jobbe individuelt eller i grupper. Mange av oppgavene passer også godt til klasse-/gruppediskusjon.

Flere av spørsmålene/oppgavene kan nødvendigvis ikke besvares ut fra informasjon fra filmen alene. Å i tillegg gi elevene tilgang til internett og ulike oppslagsverk vil være avgjørende. Langt fra alle spørsmål vil ha klare fasitsvar. Noen av spørsmålene/oppgavene henspiller på mindre fremtredende – men viktige – elementer i handlingen. Det bør derfor ikke være for stor avstand i tid mellom forarbeid, visning og etterarbeid.

A: KARAKTERENE

- 1) Beskriv Storm. Hva er hans sterke og svake sider?
- 2) Beskriv Marieke. Hva får vi vite om foreldrene hennes?
- 3) Beskriv forholdet til Storm og faren hans (Klaas). Gi eksempler på hva du synes gjør Klaas til en god pappa, og hva synes du han burde ha gjort annerledes.
- 4) Beskriv Cecilia (Storms mor). På hvilke ulike måter skjønner vi at hun er veldig opptatt av å være kristen?
- 5) Når i filmens handling skjønnte du at poeten Alwin ikke er til å stole på?
- 6) Tenk deg til at du er en journalist som skal gjøre et intervju med Frans van der Hulst. Skriv ned tre spørsmål du kunne ha tenkt deg å stille han. Snakk med andre i klassen om hva slags svar dere tror han ville ha gitt.
- 7) Hvorfor tror du munken Jacob Proost er villig til å risikere livet sitt for å få Martin Luthers brev trykt?

B: HISTORIE OG GEOGRAFI

- 1) I filmens start ser vi Martin Luther i Wittenberg. Finn Wittenberg på et kart.
- 2) Storm bor i Antwerpen. Finn Antwerpen på et kart.
- 3) Munken Proost rir fra Wittenberg til Antwerpen for å beskytte Luthers brev. Bruk internett og forsøk å finne ut hvor lang tid denne reisen kunne ha tatt. Hvilke andre fremkomstmidler enn hest hadde man på 1500-tallet?
- 4) Filmens handling er lagt til året 1521. Kjenner dere til noen andre historiske hendelser som skjedde

omtrent på denne tiden?

5) Vi får vite at Mariekes far var en sjømann som utforsket "en ny verden". Til hvilke deler av verden hadde europeere reist til på begynnelsen av 1500-tallet? Bruk internett.

6) Snakk sammen i klassen om hva som er de største forskjellene på det å leve på 1500-tallet og det å leve i vår tid. På hvilke måter er Storms oppvekst forskjellig fra din? (Snakk gjerne sammen om hvordan man spredde informasjon på 1500-tallet sammenlignet med i dag.)

C: KRISTENDOMMEN

Som nevnt over: For at elever skal kunne forstå filmens religiøse bakteppe og budskap, er det nyttig at de i forkant av filmvisningen har en viss kunnskap om de mest sentrale prinsipper i kristendommen (syndsforlatelse og Jesus som frelser), Martin Luthers arbeid med å reformere den katolske pavekirken, og religiøse begreper innen katolisismen, som bønn, helgendyrkelse, avlatshandel, helgener, skjærsild, himmel og helvete. Jobb derfor for at elevgruppa skal forstå forskjellene på katolsk tankegang (å 1500-tallet) og hvordan Luther ønsket at man skulle tilnærme seg kristen tro. Få frem hvordan den katolske kirka tjente seg rik på å overbevise folk om at de kunne betale for at en selv, eller en annen man brydde seg om, skulle slippe smerter og fortapelse etter at man var død. Luther fokuserte på at troen på Jesus Kristus alene var nok til å ha sin sak overfor Gud i orden.

1) Bruk internett og finn stoff om Martin Luther og reformasjonen. Det største kirkesamfunnet i Norge

er "Den norske kirke", og denne kalles en evangelisk-luthersk kirke. Hvordan har Luther påvirket kristendommen i Norge?

2) Hvilken rolle har Jesus Kristus i kristendommen?

3) Hva vil det si å tro at man kommer til Himmelen når man er død, og hva vil det si å tro at man kommer til Helvete? Snakk sammen i klassen.

4) Hvilken rolle har paven i katolisismen? Bruk internett og finn stoff om pavetradisjonen.

5) Før familien Voeten skal spise ber de bordbønn. Hvorfor gjør de dette? (Bønnen de ber kalles "Fader vår". Har du hørt denne tidligere? Finn informasjon om denne bønningen, les den sammen i klassen, og diskuter hva dere synes om innholdet.)

6) I filmen ser vi Marieke snakke med en statue av Maria. Hvem er Maria i kristendommen? Hva tror Marieke at hun kan oppnå ved å snakke med en statue?

7) Den forbudte boken som Storm besitter er "Van de Vrijheid van een Christen" ("Om den kristne frihet"). Den forteller om hvor viktig tro og kjærlighet er i kristendommen. Snakk sammen om hva det vil si "å tro" i kristendommen, og gi ulike eksempler på kjærlighet dere kjenner til i historier dere knytter til kristendommen.

8) Klaas sier at å brenne bøker er kriminelt. Kona hans sier "ikke hvis innholdet fornærmer gud." Hvordan tror dere hun vil forklare hva hun mener med dette? Hvordan kan man fornærme Gud?

9) Kjenner du til noen forbudte bøker fra vår tid? Kan noen i Norge få straff av myndighetene for å trykke/distribuere en tekst i dag? Snakk sammen i klassen.

D: KREATIVE OPPGAVER

1) Hvordan fikk Klaas trykt bokstaver i trykkeriet sitt? Lag deres egne plakater ved hjelp av vanlig akrylmaling og bokstavstempler dere kan skjære ut av rå poteter. (Husk å skjære ut bokstavene speilvendte!)

2) Alwin ønsker å bli en berømt poet. Innbill deg at du er Alwin, og skriv et dikt du tror han kunne ha skrevet. (Det er lov å skrive et tullete dikt.)

3) Vi ser at Frans van der Hulst blir portrettmalt. Mal portretter av hverandre i klassen, to og to. Få hverandre til å se ekstra flotte ut!

4) Hvordan tror du Mariekes far (sjømannen Alfonso) så ut? Tegn en tegning, fargelegg gjerne.

5) Under ser dere en oversikt over ulike scener fra filmen. Les over disse, og lag en tegning eller et maleri av en av scenene. Gi bildet en tittel som fremhever innholdet.

- I filmens åpningssekvens, når ryttere rir gjennom skogen for å finne Martin Luther.

- Når munken Jacob Proost gjemmer seg for soldatene.

- Når soldatene brenner bøker på torget i Antwerpen.

- Når Storm flykter, og blir overfalt av to menn, men Marieke redder han ved hjelp av steinslynga si.

- Når Storm og Marieke er nede i kloakken.

- Når Marieke og Storm sitter i toppen av tårnet i St. Andrew-kirka.

- Når Storm og Marieke har flyttet til Würtemberg, og de leker og flørter.

E: ORD/UTTRYKK/SPRÅK

- 1) Vi får vite at Martin Luther er blitt "bannlyst". Hva vil dette si?
- 2) Alwin lover å betale Klaas for å ha trykket boka hans når han er blitt en berømt poet. Han sier han da skal betale med renter. Hva betyr "renter"?
- 3) I filmen kan vi lese påskriften "Anno Domini". Disse ordene kan man også i Norge se på for eksempel husvegger, med et årstall skrevet bak. Hva betyr dette?
- 4) Storms mor kaller boka hun finner under madrassen hans for blasfemisk. Hva betyr dette?
- 5) Når munken Jacob Proost kommer inn på trykkeriet kaller Klaas han for "bror". Hvorfor?
- 6) Deler av filmens handling er lagt til en kirke oppkalt etter St. Andrew. Hva betyr det når "St." står foran et navn?
- 7) Filmens tittel er "Storm og ildbrevet". Hvorfor kalles Luthers brev for et "ildbrev"?
- 8) Bruk internett og finn ut hva ordet "avlatshandel" betyr.
- 9) I filmen spiller en namsmann en sentral rolle. Hva er en namsmann? Finnes det namsmenn i dag?
- 10) Når Klaas skal forklare Storm hva en inkvisitor er, sier han at det er en som etterforsker. Hva er det som skal etterforskes?
- 11) Når Frans van der Hulst avslører det hemmelige møtet som Klaas og mange andre deltar på, forsøker munken Proost å spille uskyldig ved å begynne og snakke om Gud på latin. Hvorfor valgte han latin?

F: GENERELLE FILMSTUDIESPØRSMÅL

- 1) Hvor bra syntes du filmen var? Hva likte du godt og hva likte du dårlig?
- 2) Hvilke ulike følelser ga filmopplevelsen deg? Gjorde noen av scenene i filmen deg glad? Ble du noen gang trist i løpet av handlingen? Flau? Sint? Hva fikk deg til å le? Gjorde noe deg redd? Reagerte andre i klassen på samme måte som deg? Snakk sammen om dette.
- 3) Hvorfor tror du de som har laget denne filmen hadde lyst til å fortelle akkurat denne historien?
- 4) Velg en scene fra filmen som du likte godt, og forklar hva du synes gjorde denne scenen bra.
- 5) Hvilke virkemidler har filmskaperne brukt for å få frem ulike stemninger? (Stikkord: klipp, musikk, tempo, farger, lys/mørke m.m.)
- 6) Skriv en anmeldelse av filmen. Fortell om hva du likte og hva du ikke likte. Begrunn synspunktene dine.

Send gjerne respons på dette filmstudiearket til mail@pohphoto.com. Takk!
Per Olav Heimstad